УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Датум 10. децембар 2014. године

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум и орган који је именовао комисију

Одлуком Научно-наставног већа Филолошког факултетаУниверзитета у Београду, донетој на седници одржаној дана 29. октобра 2014. године (деловодни број 2755/1), образована је комисија за оцену подобности докторанта **мастера Ане Сивачки** и теме докторске дисертације под насловом „**Фразеологизми с контитуентом соматског порекла у албанском језику и њихови преводни еквивалнети у српском**".

2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назив уже научне области за коју је изабран у звање, датум избора у звање и назива факултета, установе у којој је члан комисије запослен:

1. др Предраг Мутавџић, доцент (датум избора у звање: 22. април 2014), ужа научна област: Балканологија, Филолошки факултет Универзитета у Београду;
2. др Вања Станишић, ванредни професор (датум избора у звање: 03. септембар 2013), ужа научна област: Палеославистика, Филолошки факултет Универзитета у Београду;
3. др Зорка Кашић, редовни професор (датум избора у звање: 04. новембар 2002), ужа научна област: Лингвистика, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Универзитет у Београду;
4. др Марија Илић, научни сарадник (датум избора у звање:), ужа научна област:, Балканолошки институт САНУ;
5. др Мерима Кријези, доцент (датум избора у звање: 11. март 2014), ужа научна област: Албанологија, Филолошки факултет Универзитета у Београду.

II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Ана (Владимир) Сивачки рођена је 12.03.1978. године у Београду, где је завршила основну и средњу школу. На Филолошком факултету Универзитета у Београду (група 25 – Албански језик и књижевност) дипломирала је 2008. године, чиме је стекла звање професор албанског језика и књижевности. На истом факултету је 2009. године завршила дипломске академске студије - мастер (студијски програм Албански језик и књижевност), одбранивши мастер рад под називом *Приказ историјског развоја и фонетских промена вокала у српском и албанском језику*, под менторством ванр. проф. др Вање Станишића. Докторске студије на смеру Наука о језику уписала је школске 2009/2010. године, када је на Катедри за албански језик, књижевност, културу ангажована као докторанд-сарадник у извођењу вежбања на предметима *Увод у албанологију* 1 и 2 (на првој години основних академских студија) и *Историја албанског језика са дијалектологијом* (на трећој години основних академских студија). У извођењу наставе била је ангажована укупно шест семестара, а за потребе рада са студентима у сарадњи с предметним наставницима израдила је одговарајућа скрипта за наведене предмете, као и упутство за израду семинарских радова (са доц. др П. Мутавџић).

Поред наведеног, с др Маријом Илић (Балканолошки институт САНУ, Београд) и Ваљдете Османи (докторанд, Филолошки факултет, Београд) тренутно ради на спровођењу научног истраживања матерњег језика и мултилингвализма у Србији, које представља почетак пројекта за испитивање развоја мултилингвализма у Београду ради доприношења креирању позитивних ставова и повољног социјалног

контекста за развој мултилингвализма. С истим сарадницима и другим многобројним домаћим и регионалним стручњацима из различитих области (лингвистике, етнологије, историје, књижевности и др.) учествује и у истраживачком пројекту Завода за филозофију и друштвену теорију под називом *Figuring out the Enemy: Re-imagining Serbian-Albanian Relations*. Од 2000. године ради као преводилац и лектор за енглески, албански и француски језик како у међународним, тако и у домаћим организацијама и преводилачким агенцијама (EUMM / European Union Monitoring Mission, UNDP, Инжењерска комора Србије, Council of Europe, Academica, Creative Economy Group, Coca-Cola Hellenic и др.), а објавила је и велики број превода са српског на енглески језик и обрнуто из области културне и креативне економије, грађевинарства, машинства, електротехнике, урбанизма, права, законодавства и сл. Тренутно је запослена у преводилачкој агенцији NB Prevodi, где је, између осталог, ангажована и на пројекту израде свеобухватног речника у области заштите животне средине, енергетске ефикасности, управљања хемикалијама и шумарства под називом *Екотермин*, у оквиру којег је постављена за носиоца пројекта.

Ана Сивачки до сада је учествовала на више научних семинара и конференција у земљи и иностранству на којима је излагала како у лингвистичким, тако и секцијама за књижевност, међу којима се могу издвојити следећи:

1. VI међународни скуп „Српски језик, књижевност, уметност“, лингвистичка секција; октобар 2011. године, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац; реферат на тему: *Кулинаризми у савременом српском, грчком и албанском језику* (са др. Предрагом Мутавџићем и др. Дарком Тодоровићем, Филолошки факултет Универзитета у Београду)
2. Први међународни скуп „Језици и културе у времену и простору“, секција за књижевност, новембар 2011. године, Филозофски факултет, Нови Сад; реферат на тему: *Упоредни приказ српских народних епских песама и албанских песама циклуса о Муји и Халилу*
3. IV научни скуп младих филолога Србије „Савремена проучавања језика и књижевности“, лингвистичка секција, март 2012. године, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, реферат на тему: *О развоју термина мајка, отац, син и кћи у индоевропским језицима (с посебним освртом на српски и албански)* (са Светланом Слијепчевић, Институт за српски језик САНУ, Београд);
4. Четврти међународни конгрес „Примењена лингвистика данас“ - изазови модерног доба, лингвистичка секција, октобар 2012. године – Филолшки факултет, Београд; реферат на тему: *О семантичкој класификацији предлога у албанском језику*;
5. VII међународни скуп „Српски језик, књижевност, уметност“, лингвистичка секција, октобар 2012. године, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац; реферат на тему: *Фразеологизми са лексеомом рука у савременом српском, грчком, албанском и румунском језику* (са др. Предрагом Мутавџићем)
6. Први међународни интердисциплинарни скуп младих научника „Контексти“, лингвистичка секција, децембар 2012. године, Филозофски факултет, Нови Сад, реферат на тему: *О словенским елементима у албанском језику*
7. Пети научни скуп младих филолога Србије „Савремена проучавања језика и књижевности“, лингвистичка секција, март 2013. – Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, реферат на тему: *Фразеологизми с конституентом словенског порекла у албанском и њихови преводни еквиваленти на српском језику*;
8. 14th International Conference on Minority Languages, 11-14. септембар 2013. године, Грац, Аустрија, реферат на тему: *Language Use and Ethno-political Conflict: The case of Albanian in Contemporary Belgrade* (с др Маријом Илић, Балканолошки институт САНУ, Београд и Ваљдете Османи, Филолошки факултет, Београд);
9. Трећи међународни скуп „Језици и културе у времену и простору“, лингвистичка секција, новембар 2013. – Филозофски факултет, Нови Сад; реферат на тему: *Фразеологизми са компонентом* ZEMËR/ZEMRA *(срце) у савременом албанском и њихови еквиваленти у српском и румунском језику* (с др Предрагом Мутавџићем и Марином Колесар, Филолошки факултет Универзитета у Београду);
10. Интердисциплинарна конференција „Језик, књижевност, дискурс“, 25-26. април 2014. године, Филозофски факултет Универзитета у Нишу, реферат на тему: *Балкански језици и опсцени дискурс* (с др Предрагом Мутавџићем).

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Библиографија објављених радова докторанда Ане Сивачки садржи седам радова, и то пет који су објављени и два која се налазе у штампи:

1. Sivački, Ana V. (2014). „Specific initial (introductory) formulas in Albanian (decasyllabic) songs of the frontier warriors“. *Balkanica XLIV*. Belgrade: Institute for Balkan Studies, Serbian Academy of Sciences and Arts, pp. 113-138, UDC 821.18:821.163]-13.091, ISBN: 801.655.2, DOI: 10.2298/BALC1344113S;
2. Слијепчевић, Светлана, Сивачки Ана. (2013). „О развоју термина мајка, отац, син и кћи у индоевропским језицима (с посебним освртом на српски и албански)“. Зборник радова са IV научног скупа младих филолога Србије *Савремена проучавања језика и књижевности*, Књига 1, Крагујевац: ФИЛУМ, стр. 33-42. УДК: 811.1` 373:.232.4:811.163.41;
3. Мутавџић, Предраг J, Сивачки, Ана В, Kampouris, Anastassios L. (2013): *Делови тела као конституенти фразеологизама у савременом српском, грчком и албанском језику*, Зборник радова са VII међународног научног скупа *Српски језик, књижевност, уметност* (Традиција и иновације у савременом српском језику, књига 1). Крагујевац: ФИЛУМ, стр. 421-433, УДК: 811.163.41'373:7; 811.14'06'373.7; 811.18'373.7, ISBN: 987-86-85991-52-3 (ФФ)
4. Мутавџић Предраг, Тодоровић Дарко, Сивачки Ана. (2012). „Кулинаризми у савременом српском, грчком и албанском језику“. Зборник радова са VI међународног научног скупа *Српски језик, књижевност, уметност* (Структурне каракактеристике српског језика, књига 1). Крагујевац: ФИЛУМ, стр. 443-457, УДК: 811.163.41'373.7:811.14`06`373.7:811.18`373.7, ISBN: 978-86-85991-42-4;
5. Сивачки, Ана. (2012). „Упоредни приказ албанских песама циклуса о Мији и Халилу и српских народних епских песама“. Тематски зборник радова са међународног скупа *Језици и културе у времену и простору I*, стр. 587-598, Нови Сад: Филозофски факултет. УДК: 811.1 (082), ISBN 978-86-6065-152-7.

Радови у штампи:

6. Мутавџић Предраг, Сивачки Ана. (2014): *Балкански језици и опсцени дискурс*, Зборник радова са интердисциплинарне конференције *Језик, књижевност, дискурс*, Ниш: Филозофски факултет;
7. Мутавџић Предраг, Сивачки Ана, Колесар Марина. (2014). „Фразеологизми с компонентом *ZEMËR/ZEMRA* (срце) у савременом албанском и њихови преводни еквиваленти у српском и румунском језику“. Тематски зборник радова са међународног скупа *Језици и културе у времену и простору III*, Нови Сад: Филозофски факултет.

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Увидом у биографију и библиографију кандидата, комисија сматра да кандидаткиња Ана (Владимир) Сивачки испуњава све услове за израду докторске дисертације.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

НАПОМЕНА: /

За ментора је предложен др Предраг Мутавџић, доцент Филолошког факултета у Београду, Катедра за неохеленске студије.

Библиографија ментора састоји се од 10 јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација (фразеологија):

1. ***(2009), ΦΙΛΟΓΛΩΣΣΙΑ+/ FILOGLOSSIA+ (Ινστιτούτο Επεξεργασίας του Λόγου / Ερεύνητικο Κέντρο «Αθήνα» / Institute for Language & Speech Processing / “Athena” Research Centre). Αθήνα/Athens: 2009. Превод: В. Стојичић и М. Миленов, редактура превода: Милена Јовановић-Предраг Мутавџић.

2. Mutavdžić, Predrag - Todorović, Darko - Kampouris, Anastassios. (2011). „O nekaterih somatizmih v sodobnem grškem in srbskem jeziku“. *Keria, Letnik XIII, številka 2*. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Društvo za antične in humanistične studije Slovenije, стр. 11-30, ISSN: 1580-0261;
3. Мутавџић, Предраг Ј. – Тодоровић, Дарко Ж. - Сивачки, Ана Б. (2012). „Кулинаризми у савременом српском, грчком и албанском језику“. Зборник радова са VI међународног научног скупа *Српски језик, књижевност, уметност* (Структурне каракактеристике српског језика, књига 1). Крагујевац: ФИЛУМ, стр. 443-458, УДК: 811.163.41'373.7:811.14`06`373.7:811.18`373.7, ISBN: 978-86-85991-42-4;
4. Мутавџић, Предраг Ј. – Сивачки, Ана В. - Kampouris, Anastassios L. (2013). „Делови тела као конституенти фразеологизама у савременом српском, грчком и албанском језику“. Зборник радова са VII међународног научног скупа *Српски језик, књижевност, уметност* (Традиција и иновације у савременом српском језику), књига 1. Крагујевац: ФИЛУМ, стр. 421-433, ISBN: 987-86-85991-52-3 (ФФ), COBISS-SR-ID: 201955084, УДК: 811.163.41'373:7; 811.14'06'373.7; 811.18'373.7;
5. Предраг Мутавџић – Anastassios Kampouris. (2013). „О неким специфичностима преношења српске фразеологије на савремени грчки језик и грчке фразеологије на српски“. *Славистика*, књига XVII (2013). Београд: Славистичко друштво Србије, стр. 83-92, ISSN: 1450-5061, COBISS-SR-ID: 130380039, УДК: 811.14'06:163.41]'373.7;
6. Mutavdžić, Predrag – Kampouris, Anastassios. (2013). “On Animal Putdowns in Modern Greek and Their Translational Equivalents in Serbian”. 4th International Conference of the Institute of Foreign Languages *Translation and Interpreting as Intercultural Mediation* (edited by Igor Lakić). Podgorica: Institute of Foreign Languages, University of Montenegro, str. 107-114, ISBN: 978-86-85263-11-8; COBISS-CG-ID: 23816976, UDK: 811.14:811.163.41]:316.7;
7. Мутавџић, Предраг – Савић, Саша. (2013). „Зооними у савременом српском, грчком и енглеском језику“ (Modern Balkan Languages at the Beginning of New Millenium). Тематски зборник радова са међународног скупа *Језици и културе у времену и простору II*. Нови Сад: Философски факултет, стр. 69-83, ISBN: 978-86-6065-179-4; COBISS-SR-ID: 281524231;
8. Мутавџић, Предраг Ј. - Kampouris, Anastassios L. (2013). „Фразеологизми изведени од лексеме рука (маноними) у савременом српском, грчком и румунском језику“. *Анали Филолошког факултета XXV, свеска II*. Београд: Филолошки факултет, стр. 165-192, ISSN: 0522-8468, УДК: 811.163.41'373.48.

Радови у штампи:

9. Мутавџић, Предраг – Сивачки, Ана. (2014): *Балкански језици и опсцени дискурс*, Зборник радова с интердисциплинарне конференције *Језик, књижевност, дискурс*, Ниш: Филозовски факултет;
10. Мутавџић, Предраг – Сивачки, Ана – Колесар, Марина. (2014). „Фразеологизми с компонентом ZEMËR/ZEMRA (срце) у савременом албанском и њихови преводни еквиваленти у српском и румунском језику“. Тематски зборник радова са међународног скупа *Језици и културе у времену и простору III*, Нови Сад: Филозофски факултет.

Комисија сматра да доц. др Предраг Мутавџић испуњава све услове за ментора ове докторске дисертације за област балканска фразеологија.

VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ:

ОЦЕНА:

1. формулације назива тезе (наслова)

Комисија закључује да је радни назив тезе ***Фразеологизми с конституентом соматског порекла у албанском језику и њихови преводни еквиваленти у српском*** прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања.

2. предмета (проблема) истраживања

Опис теме:

Узевши у обзир сву сложеност назначене проблематике као и потребу за свеобухватним интердисциплинарним истраживањем какво – на основу наших сазнања – до сада није спроведено на пољу контрастивне албанске и српске фразеологије, предложена тема докторске дисертације обухвата неколико научних области, при чему ће се кандидат кроз синхронијско сагледавање соматске фразеологије у савременом албанском језику посебно бавити следећим аспектима:

- Контрастивном фразеологијом: ради утврђивања формално-структуралних обележја соматских фразеолошких јединица у албанском језику и њиховог односа с одговарајућим преводним еквивалентима у српском, спроводи се контрастивна, а по потреби (увођењем других језика у анализу у функцији *tertium comparationis*) и компаративна анализа албанских и српских фразеологизама;

- Семантиком: формално-структуралном и семантичком категоризацијом поменутих соматизама у албанском и српском језику на ексцерпираном корпусу утврђује се степен њихове семантичке еквивалентности;

- Когнитивном семантиком и фразеологијом: концептуалном анализом и сврставањем фразеологизама у одговарајућа концептуална поља, као и утврђивањем степена семантичке симетрије и евентуалне асиметрије након њиховог разврставања, постављају се основе когнитивног истраживања међусобних релација између албанских и српских соматских фразеологизама, што представља допринос још једном недовољно истраженом аспекту албанско-српских језичких односа;

- Лексикографијом: за потребе истраживања предвиђена је израда двојезичног албанско-српског глосара од преко 1000 фразеолошких јединица с њиховим одговарајућим преводним еквивалентима што би био важан допринос како настави албанског језика као страног (посебно имајући у виду студенте Катедре за албански језик Филолошког факултета у Београду), тако и транслатологији (у форми ресурса корисног професионалним преводиоцима за наведену комбинацију језика).

Предмет истраживања предложене докторске дисертације представља контрастивна анализа фразеолошких јединица са саставницом соматског порекла у албанском језику и њихових преводних еквивалената у српском (на пример: *është bërë kockë e lëkurë* / постати кост и кожа; *as mish e as peshk* / нити смрди, нити мирише; *ia bëj kokën dhallë* /слудети кога; *mbahet më këmbë* / држати се на ногама; *mbeta gisht i lëpirë* / бити го као пиштољ) – реч је о два несродна језика која припадају, сваки на свој начин, балканском језичком савезу - и то с формално-структуралног, с једне, и когнитивног становишта, с друге стране. Соматском саставницом за потребе овог истраживања сматра се свака лексичка јединица која означава неки део тела, орган или телесну течност, а соматизмом или соматским фразеологизмом свака фразеолошка јединица која у свом саставу обухвата један или више оваквих соматских конституената.

Окосница истраживања се заснива на једнојезичним и двојезичним речницима наведним у прелиминарној библиографији.

Поред сложености фразеологије као научне дисциплине, морфосинтактичка и семантичка хетерогеност фразеолошких обрта уопште, па самим тим и соматизама као једне од најбројнијих категорија, условљава истовремену усмереност на неколико основних питања од суштинског значаја за спровођење предложеног истраживања, која ће бити узета у обзир и детаљније обрађена приликом израде дисертације:

1. Проблем дефинисања фразеологизма и одговарајуће фразеолошке терминологије у албанском лингвистичком окружењу: у оквиру постојећих истраживања албански аутори су се неретко

фразеологијом бавили само у склопу различитих лексиколошких, лексикографских и семантичких или морфосинтактичких проучавања. Тек неколицина аутора се у последње време детаљније посветила овој тематици, те је стога потребно осврнути се на постојеће стање албанске фразеологије и терминолошке проблеме који су присутни, односно сачинити један синоптички преглед досадашњих резултата и то у циљу свеобухватнијег приступа предмету истраживања.

2. Недовољна истраженост предметне области: албанско-српски језички односи предмет су ранијих лингвистичких, културолошких и сл. истраживања, посебно у балканолошком контексту. Међутим, контрастивна албанско-српска фразеологија припада оним областима које су тек спорадично обрађене у првој мери кроз позајмљенице у албанском лексичком фонду, или у оквиру контрастивних и/или компаративних испитивања међусобних утицаја између албанског и других словенских или балканских језика на различитим формално-граматичким или семантичким нивоима. У том смислу, планирано истраживање биће фокусирано на постављање темеља и давање доприноса проучавању контрастивне фразеологије у наведена два лексичка фонда. Утврђивањем степена еквивалентности између албанских соматизама и њихових одговарајућих преводних еквивалентата у српском језику, долази се до детаљнијег увида и у сложене међујезичке односе ова два несродна балканска језика. На тај начин обезбеђује се и добра полазна основа за будуће свеобухватније истраживање ове проблематике, које би у великој мери не само расветлило међусобне утицаје које су ова два језика остварила током свог историјског развоја, већ би представљало и први корак ка повећању степена и обима истражености предмета предложене дисертације.

3. Продуктивност соматске фразеологије у оба језика: како је људско тело универзалија сама по себи и како је многобројним досадашњим лингвистичким истраживањима утврђено да су соматски фразеологизми међу најбројнијима у оквиру лексичког фонда неког језика, у предложеном раду ће се испитати степен њихове продуктивности, те самим тим и потврдити претходно поменуто и указати на могуће разлоге сваке потенцијалне диспропорције између албанског и српског у том смислу.

4. Иако припадају такозваном балканском језичком савезу, истраживање обухвата два несродна језика: овај фактор важан је из два основна разлога:

(i) очекиван је нешто израженији степен нееквивалентности у формалном смислу, који се остварује кроз различите граматичке категорије као што су рецимо употреба одређеног/неодређеног вида као облика чији утицај има директне импликације и на семантику, што ће даље бити анализирано у контексту односа евентуалних формалних рестрикција и продуктивности соматизама у српском (у односу на албански);

(ii) међутим, свака структурална или семантичка диспропорција може указати на суштинске разлике у поимању одређених категорија које се у сваком језику сматрају универзалним, те се стога дужна пажња мора посветити семантичком аспекту анализе. Поред тога, контрастивна анализа несродних језика последично доводи и до потврђивања већ постојећих сазнања, па је зато императив задржати се на оним резултатима истраживања који су неафирмативни према до сада постигнутим.

5. Семантички опсег дефиниције појма соматизма у фразеологији – обим корпуса у директној је сразмери с оним што ће се у оквиру предложене теме истраживања сматрати соматизмом. Наиме, различити аутори су се проучавањем ове врсте фразеологије ограничавали само на делове људског тела, не укључујући притом телесне течности и/или излучевине, те ће стога бити неопходно сагледати корпус и с овог аспекта. Додатно, соматска фразеологија може укључивати не само делове људског, већ и животињског тела (нпр. рогови, реп, њушка итд) што у извесној мери такође може имати утицај како на величину корпуса, тако и на одређене семантичке неподударности које нису условљене искључиво формално-структуралним разликама између два посматрана језика, пошто могу представљати просту последицу специфичности поднебља која говорници наведених језика настањују и самим тим резултирати лажном лингвистичком сликом о нееквивалентностима између фразеолошких фондова који би

могли указати на специфичности уместо на универзалије. Један од свакако значајних аспеката које из наведених разлога никако не треба занемарити у оквиру овог истраживања јесте и сагледавање утицаја овог чиниоца на садржај и семантички талог корпуса.

Будући да формално-структурална, с једне, и концептуална анализа, с друге стране, захтевају два потпуно одвојена приступа обради одабраног корпуса, у том смислу ће предложено истраживање бити интердисциплинарно. Контрастивна граматичка анализа у којој се креће у смеру од албанског као полазног ка српском као циљном језику темељи се на указивању на основна поклапања и разлике између семантички подударних албанских и српских фразема, при чему се фразеолошке јединице које показују степен нулте еквивалентности (или потпуно семантичко и формално-структурално непоклапање, односно случајеви у којима за одређени албански фразем или не постоји преводни еквивалент у виду фразеологизма на српском, или не постоји никакв преводни еквивалент) разматрају и анализирају одвојено. Оваквом анализом долази се до поделе на три категорије: потпуна, парцијална (делимична) и нулта еквивалентност. Ради лакше обраде добијених резултата, у оквиру ових категорија заснованих на семантичким принципима спроводи се класификација албанских фразеолошких јединица на номиналне (коју можемо поделити на фраземе састављене од предлошко-падежне конструкције и/или само од именице) и вербалне (фраземи чији је један од констиуената глагол). Поједини аутори предлажу и поделу на адвербијалне и адјективне, који би у нашем случају обухватали и један део номиналних; међутим, одлучили смо се за нешто једноставнији приступ с обзиром да истраживање подразумева и семантичку у оквиру формално-структуралне, као и концептуалне анализе, те смо мишљења да даље рашчлањивање фразеолошких јединица не би допринело остваривању његових циљева наведених у наставку текста.

Фразеологизован лексички материјал све више је у последње време предмет когнитивнолингвистичких истраживања. Према нашим сазнањима, овакво истраживање на корпусу сачињеном од албанских и српских идиоматских обрта још увек није спроведено чак ни у много мањем обиму у односу на оно које је планирано у оквиру предложене теме. Из тог разлога, након формалне граматичке и семантичке анализе, корпус ће бити посматран и са становишта когнитивне лингвистике. На основу увида у многобројна истраживања ове врсте, идиоматизован соматски лексички фонд ће према конституенту соматског порекла бити класификован у одређени број подврста које ћемо даље подвргнути одговарајућој когнитивној анализи и то на основу концептуалних поља уочених на датом корпусу. Притом, планирана је таква типологија фразеологизама у оквиру које су они према хијерархијском семантичком основу подељени на холониме и мерониме, односно целине и њихове саставне делове, што ће бити примењено и у оквиру претходно наведене структуралне анализе.

Након тога, предмет истраживања кретаће се путем концептуалне анализе истовременим придруживањем албанских фразема одређеним појмовним или концептуалним пољима и одговарајућим контрастирањем са српским преводним еквивалентима. Будући да концептуална анализа подразумева и уобличавање појмовних метафора, крајњи резултат овакве анализе је и њихово постулисање засновано на категоријама позитивног и негативног. У нашем случају, ове категорије су двојаке, јер се у начелу односе на изражавање емоција с једне, и описивање човека и његових карактеристика, с друге стране. Таквом класификацијом постиже се и својеврстан увид у начин на који говорници ова два несродна језика увиђају односе на релацији „ја-окружење“ и „ја-ја“, као и који од два поменута концепта (позитивни или негативни) су у већој мери изражени кроз фразеологизацију.

Још један аспекат концептуалне анализе биће и утврђивање реципроцитета између (за ове потребе именованих) *екстерних* и *интерних*[1] соматизама за изражавање осећања према различитим катализаторима истих из окружења (односно, условно речено *спољног света*) или описивања самог себе (интроспекције). На овај начин дошло би се и до степена корелације између онога што се физички налази било у унутрашњости или спољашњости и начина на који говорник користи поменуту чињеницу да искаже оно што доживљава као део себе или свог окружења.

[1] Појмови *интерни* и *екстерни* соматизам се у сврхе предложене теме користе са значењем фразеологизованог израза са соматским конституентом који означава неки унутрашњи или спољашњи део тела.

Узимајући у обзир све наведено, Комисија закључује да је предложени предмет истраживања својом сложеношћу, актуелношћу и значајем у областима дисертације.

3. Библиографија прелиминарних истраживања

Кандидаткиња је приложила библиографију од 250 библиографских јединица релевантних за истраживање. Овде наводимо само оне најзначајније:

А) Једнојезични и двојезични речници:

1. **ASR 1981** — *Albansko-srpskohrvatski rečnik* (1. izdanje), Albanološki institut u Prištini, Priština, 1981.
2. **ASRJ 2005** – *Albansko-srpski / srpsko-albanski rečnik*. Beograd: IK Jasen, 2005.
3. **Çabej 1976** — E. Çabej: *Studime Gjuhësore I, Studime etimologjike në fushë të shqipës (A-O)*, Rilindja, Prishtinë, 1976.
4. **Çabej 1986** — E. Çabej: *Studime Gjuhësore II, Studime etimologjike në fushë të shqipës (P-ZH)*, Rilindja, Prishtinë, 1986.
5. **DH 1988** – I. Duro, R. Hysa: *Fjalor shqip-anglisht*. Prishtinë: Rilindja, 1988.
6. **FFB** — Thomai et al, *Fjalor frazeologjik ballkanik*. Akademia e Shkencave e Shqipërisë / Instituti i Gjuhësisë dhe i Letërsisë, Tiranë: Shtëpia botuese "Dituria", 1999.
7. **FGjSLS 1981** — *Fjalor i gjuhës së sotme letrare shqipe*, vol. A-M, N-ZH. Prishtinë: Rilindja, 1981.
8. **FGjSLSh 1981** — *Fjalor i gjuhës së sotme letrare shqipe I-II*, Biblioteka Linguistikë, Rilindja, Prishtinë, 1981.
9. **FGjSSh 1980** — *Fjalor i gjuhës së sotme shqipe,* Akademia e Shkencave e RPS të Shqiperisë, Instituti i Gjuhësisë dhe i Letërsisë, Tiranë, 1980.
10. **FGjSSh 2001** — *Fjalor i gjuhës së sotme shqipe*, Shkenca.org, 2001.
11. **FSFR 1999** — *Fjalor me shprehje dhe fjalë të rralla*, Tiranë: Toena, 1999.
12. **FShSk** — *Fjalor shqip-serbokroatisht*. Prishtinë: Instituti albanologjik i Prishtinës, 1981.
13. **FSkSh** — *Fjalor serbokroatisth-shqip*. Prishtinë: Instituti albanologjik i Prishtinës, 1984.
14. **Gjevori 1972** — M. Gjevori: *Frazeologjizma të gjuhës Shqipe.* Prishtinë: Rilindja, 1972.
15. **Guerini 2007**— N. Guerini: *Fjalor i proverbave. Thënie dhe shprehje frazeologjike të traditës popullore*, Tiranë: Toena, 2007.
16. **Meyer 1891** — Gustav Meyer, *Fjalori etimologjik i gjuhës shqipe*, Tiranë: Çabej, 1891.
17. **Matešić 1982** — J. Matešić: *Frazeološki rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, Školska knjiga, Zagreb, 1982.
18. **Милосављевић 2007** — Б. Милосављевић: *Енглеско-српски фразеолошки речник*. Београд: Завод за уџбенике, 2007.
19. **MBM (2007)** — Б. Милосављевић, М. Вилијамс-Милосављевић: *Српско-енглески речник идиома.* Београд: Завод за уџбенике, 2007.
20. **OAED** — *Oxford Albanian-English Dictionary*. Oxford: Oxford University Press, 1999.
21. **Orel 1998** — V. Orel: *Albanian Etymological Dictionary*, Brill,Leiden-Boston-Köln, 1998.
22. **Оташевић 2012** — Ђ. Оташевић, *Фразеолошки речник српског језика.* Нови Сад: Прометеј, 2012.
23. **РСХЋЊ** — *Речник српскохрватског књижевног и народног језика*, I-XIV (1959-1989). Београд: САНУ.
24. **РСХЈ** —*Речник српскохрватског језика* (РМС), том 1-6. Нови Сад: Матица српска, 1995.
25. **РСЈ** — *Речник српског језика*. Нови Сад: Матица српска, 2007.
26. **SAR 1981** — *Srpskohrvatsko-albanski rečnik* (2. izdanje), Priština: Albanološki institut u Prištini, 1981.
27. **Kovačević 2010** - T. Kovačević: *Srpsko-engleski frazeološki rečnik*. Beograd: Građevinska knjiga, 2010.
28. **Stefanllari 1998** — I. Stefanllari: *Fjalor frazeologjik anglisht-shqip*. Tiranë: Botimet enciklopedike, 1998.
29. **Stefanllari/Dheri 1975** — I. Stefanllari, V. Dheri: *Fjalor frazeologjik anglisht-shqip*. Tiranë: Universiteti i Tiranës, Fakulteti i gjuhëve të huaja, 1975.

30. **Stefanllari 2000** — I. Stefanllari: *English-Albanian Dictionary of Idioms*. New York: Hippocrene Books Inc, 2000.
31. **Thomai 1999** — J. Thomai: *Fjalor frazeologjik i gjuhës shqipe*. Akademia e Shkencave e Shqipërisë/Instituti i Gjuhësisë dhe i Letërsisë, Tiranë: Shtëpia botuese "Shkenca", 1999.
32. **Thomai 2006** — J. Thomai: *Fjalor i gjuhe□s shqipe*. Tirane□: Akademia e Shkencave e Shqipe□rise□, Instituti i Gjuhe□sise□ dhe i Lete□rsise□, 2006.
33. **Thomai 2010** — J. Thomai: *Fjalor frazeologjik i gjuhës shqipe.* Tiranë: Shtëpia botuese "EDFA", 2010.

Б) Стручна литература:

1. **Алановић 2002** – М. Алановић: Лексема зуб у фразеолошким јединицама*, Књижевност и језик 49 (3-4)*, 2002, 263-275.
2. **Башић 2010** – И.С. Башић: Зашто се први мачићи у воду бацају? Иконичност лексема мачка и кот*, Гласник етнографског института САНУ 58/1,*, 2010, 69-83.
3. **Војводић 2013** – Д. Војводић: Императив у српским и руским фразеологизмима, *Славистика 17*, 2013, 74-82.
4. **Вуковић 1994** – Г. Вуковић: Зооними и фитоними у фразеологији, *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику 37*, 1994, 167-175.
5. **Вучетић 2012** – Ј. Вучетић: Фразеологизам као стожер афористичког мишљења и казивања, *Баштина 32*, 2012, 75-85.
6. **Голубовић 2009** — Б. Голубовић: Балканска фразеологија - проблеми одређивања ареалних граница, *Sudslavistik online*.
7. **Голубовић 2010** — Б. Голубовић: Превод фразеологизама у филмовима. *Српски језик – студије српске и словенске 15*(1-2), 2010, 459-481.
8. **Гортан-Премк 2004** – Д. Гортан-Премк: *Полисемија и организација лексичког система у српскоме језику,* Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2004.
9. **Дешић 1984 —** М. Дешић: Критеријуми за одређивање фразеологизама у рјечницима савременог српскохрватског језика. *Зборник радова Лексикографија и лексикологија*, Матица српска, Институт за српскохрватски језик, Нови Сад-Београд, 1984, 53-67.
10. **Дешић 1990 —** М. Дешић: Лексика дијелова човјечјег тијела у Вуковом Рјечнику, у: *Из српскохрватске лексике*, НИО Универзитетска ријеч, Никшић, 1990.
11. **Дракулич-Прийма 2012** – Д. Дракулич-Прийма: К вопросу о переводе фразеологизмов с близкородственных языков, *Зборник Матице српске за славистику 81*, 2012, 175-204.
12. **Драгичевић 2004** — Р. Драгичевић: Творба речи и концептуализација емоција. *Славистика 8*, 2004, 120-127.
13. **Драгичевић 2007** — Р. Драгичевић: *Лексикологија српског језика*, Завод за уџбенике. Београд, 2007.
14. **Драгичевић 2009** — Р. Драгичевић: О проблемима идентификације фразеологизама, *Zeitschrift für südslavische Sprachen, Literaturen und Kulturen 1*, 2009, 35-44.
15. **Дробњак/Гудурић 2011** — Д. Дробњак, С. Гудурић: Фраземи из семантичког поља ‘смрт’ у француском и српском језику, *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику 54/2*, 2011, 237-246.
16. **Дробњак/Гудурић 2012** — Д. Дробњак, С. Гудурић: Бела, црна и сива боја у српској и француској фразеологији, *Зборник радова са VI међународног научног скупа одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу, Књига I: Структурне карактеристике српског језика*, Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 2012, 403-411.
17. **Јовановић 2007** – В. Јовановић: О неким изразима са лексемом глас у српском језику, *Наш језик, 38(1-4*), 2007, 35-42.
18. **Кликовац 2000** — Д. Кликовац: *Семантика предлога*, Филолошки факултет, Београд, 2000.
19. **Кликовац 2004** — Д. Кликовац: *Метафоре у мишљењу и језику*. Библиотека XX век, Београд, 2004.
20. **Костић 2004** — А. Костић: Репрезентативност језичког корпуса и ментални лексикон, у: *Говор и језик. Интердисциплинарна истраживања српског језика I*, Београд, 2004, 102-103.
21. **Крстић 2007** – Н. Крстић: О неким француским фразеологизмима и њиховим српским еквивалентима, *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику 50(1-2*),2007, 413-428.

22. **Лазаревић 2007** – Р. ЛазаревиЋ: *Фразеолошке синтагме у италијанском и српском језику*, магистарски рад, Филолошки факултет, Београд, 2007.
23. **Михајловић 1970** — В. Михајловић: Анатомска лексика у српскохрватској ономастици и географској терминологији. *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику XIII/2*, 1970, 7-49.
24. **Мршевић-Радовић 1984** — Д. Мршевић-Радовић: Етимологија фразеолошке јединице и лексикографска пракса, *Зборник радова Лексикографија и лексикологија*, Матица српска, Нови Сад, 1984, 103-108.
25. **Мршевић-Радовић 1987** — Д. Мршевић-Радовић: *Фразеолошке глаголско-именичке синтагме у савременом српскохрватском језику.* Књига LX. Београд: Филолошки факултет, 1987.
26. **Мршевић-Радовић 2002** — Д. Мршевић-Радовић: Актуална питања српске фразеологије, Дескриптивна лексикографија стандардног језика и њене теоријске основе, *Међународни научни скуп о лексикографији и лексикологији*, САНУ, Нови Сад,2002, 233-242.
27. **Мршевић-Радовић 2008** — Д. Мршевић-Радовић: Појам лажи у српској фразеологији, *Frazeologia a językowe obrazy świata przełomu wieków*, Opole, 2008, 237-242.
28. **Мршевић-Радовић 2008** — Д. Мршевић-Радовић: *Фразеологија и национална култура*, Друштво за српски језик и књижевност, Београд, 2008.
29. **Мутавџић/Кампурис 2013** — П. Мутавџић, А. Кампурис: О неким специфичностима преношења српске фразеологије на савремени грчки језик и грчке фразеологије на српски, *Славистика 17*, 2013, 83-92.
30. **Мушовић 1999** — А. Мушовић: Фразеолошке јединице око соматизама у руском и српском језику којима се исказује срџба. *Славистика*, књига II, 1999, 125-123, Београд.
31. **Мушовић 2002** — А. Мушовић: Соматске фразеолошке јединице за изражавање емоција и њихова синтаксичка функција, Филозофски факултет, Косовска Митровица, 2002.
32. **Пејановић 2005** – А. Пејановић: Културологија у огледалу фразеологије – културолошки аспект српских и руских устаљених поређења, *Grani slova, Sbornik naučnyh statej k 65-letiju prof. V. M. Mokienko*, Москва, 2005, 126-129.
33. **Поповић 2008** – Љ. Поповић: *Језичка слика стварности: когнитивни аспект контрастивне анализе*, Филолошки факултет, Београд, 2008.
34. **Продановић-Станкић 2009** — Д. Продановић-Станкић: Појмовна метонимија и метафора у значењима лексеме срце у српском језику, *Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду, 34/1*, 2009, Нови Сад, 77-87.
35. **Радић-Дугоњић 2003** — М. Радић-Дугоњић: *Прилог проучавању инваријантних и варијантних обележја концепата емоција у српском и руском језику (на материјалу романа „Сеобе“ М. Црњанског)*, Стил, Београд, 2003.
36. **Раздобудко-Човић 2003** — Л. Раздобудко-Човић: *Семантика и прагматика соматизма у српском и руском језику*, Ведес, Београд, 2003.
37. **Ристић 2011** — Г. Ристић: Концептуална анализа немачких и српских соматизама у семантичком пољу СТРАХ, *Зборник за језике и књижевности Филозофског факултета у Новом Саду*, књ. 1, 2011, 119-131.
38. **Ристић 2012** — Г. Ристић: Liebe In Deutschen Und Serbischen Somatischen Phraseologismen, *Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду XXXVII*, 2012, 217-229.
39. **Ристић 2013** — Г. Ристић: *Соматизми у немачкој и српској фразеологији*, докторска дисертација, Филозофски факултет, Нови Сад, 2013.
40. **Ристић/Дугоњић 1999** – С. Ристић, М. Радић-Дугоњић: *Реч. Смисао. Сазнање (студија из лексичке семантике)*. Филолошки факултет Београдског универзитета, Београд, 1999.
41. **Ристић 2004** – С. Ристић: *Експресивна лексика у српском језику (теоријске основе и нормативно-културолошки аспекти),* Монографије 1, Институт за српски језик САНУ, Београд, 2004.
42. **Ружић 2008** – В. Ружић: Т*ематско-семантичко поље - однос човека према раду (радан, вредан/нерадан, леђ)*, САНУ, Београд, 2008.
43. **Ружић 2010** – В. Ружић: Међуљудски односи на фразеолошкој лествици српског језика, *Научни састанак слависта у Вукове дане 39/1*, 2010, 387-404.
44. **Ружић 2011** – В. Ружић: Фразеолошке јединице са компонентама вода и ватра, у: Ружић Владислава, Слободан Павловић (ур.) *Лексикологија, ономастика, синтакса*. Филозофски факултет, Нови Сад, 2011, 109-121.

45. **Ружић 2011** – В. Ружић: Концепт нестанка осликан фраземама српског језика. *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику 55/2*, 2011, 93-103.
46. **СДЗб** — Српски дијалектолошки зборник, Београд.
47. **Сибиновић 1990** – М. Сибиновић: *Нови оригинал: увод у превођење*. Београд: Научна књига, 1990.
48. **Сибиновић 2009** - М. Сибиновић: *Нови живот оригинала*. Београд: Алтера-Просвета, 2009.
49. **Симић/Тодоровић 2009** – И. Симић, Ј. Тодоровић: Утицај културе на развој емоција, *Годишњак за психологију*, вол. 6, бр. 8, Филозофски факултет у Нишу, 2009, 65-81.
50. **Станишић 1995** — В. Станишић: *Српско-албански језички односи.* Београд, Балканолошки институт САНУ, 1995.
51. **Стојановић 1998** - С. Стојановић: Соматске метафоре у енглеском и српском језику: контрастивна анализа. *Српски језик*, год. 3,бр. 1/2, 1998, 335-360.
52. **Хлебец 1989 –** Б. Хлебец: *Општа начела превођења*. Београд: Научна књига, 1989.
53. **Црњак 2002** – И. Црњак: Прилог лексичко-семантичкој анализи фразеологизама за квалификацију човека. *Прилози проучавању језика 33*, 2002, 133-153.
54. **Шипка 2001** — М. Шипка: Фраземи гестовно-мимичког порекла, *Јужнословенски филолог LVII*, 2001, 41-52.
55. **Шипка 2008** — М. Шипка: Фраземи с лексемом образ, *Јужнословенски филолог 64*, 2008, 561-569.
56. **Штасни 2011** — Г. Штасни: Концептуалне вредности соматизама у Андрићевој приповеци Ђоркан и Швабица, у: Бранко Тошовић (ур.), *Аустроугарски период у животу и дјелу Ива Андрића (1892–1922*), Institut für Slawistik der Karl- Franzens-Univerität, Београдска књига 4, 2011, 375-386.
57. **Штрбац 2009** — Г. Штрбац: Фразеологизми са значењем радње говорења, *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику 52/2*, 2009, 123-134.
58. **Штрбац 2012$_{а}$** — Г. Штрбац: Семантичка обележја фразеологизама с лексемом *око*, *Годишњак Филозофског факултета 37/2*, 2012, 323-335.
59. **Штрбац 2012$_{б}$** — Г. Штрбац: Фразеологизми с лексемом *глава* у српском језику, *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику 55/2*, 2012, 105-117.

***

1. **Ballamaçi 1994** — J. Ballamaçi: Shprehje popullore nga rrethi i Korçës, *Studime Filologjike 1-4*, Akademia e Shkencave e Republikës së Shqipërisë/Instituti i gjuhësisë dhe i letërsisë, 1994, 188-203.
2. **Baranov/Dobrovol'skij 1999** — A. Baranov, D. Dobrovol'skij: Idioms from a cognitive perspective. *Moscow State University Bulletin 19/1*, 1999, 64–75.
3. **Barcelona 2003** – A. Barcelona: *Metaphor and metonymy at the crossroads: a cognitive perspective*, Mouton de Gruyter, Berlin-New York, 2003.
4. **Benzon 2006** – I. Benzon: Pridruživanje frazema s komponentom naziva za odjeću konceptualnim poljima, *Fluminensia 18/2*, 2006, 85-114.
5. **Bilkova 2000** — I. Bilkova: *Czech and English Idioms of Body Parts*, докторска дисертација, www.bohemica.com
6. **Casadei 1996** — F. Casadei: *Metafore ed espressioni idiomatiche. Uno studio semantico sull'italiano*, Bulzoni Editore, Roma, 1996.
7. **Cowie 1998** — A. Cowie: *Phraseology: Theory, Analysis and Applications*, Clarendon Press, Oxford, 1998.
8. **Croft/Cruse 2004** – W. Croft, D.A. Cruse: *Cognitive Linguistics*, Cambridge University Press, Cambridge, New York, 2004.
9. **Čermák 1998** — F. Čermák, Somatic Idioms Revisited, W. Eismann (Hg.) *Studien zur Phraseologie und Parömiologie 15. Europhras 95: Europäische Phraseologie im Vergleich: gemeinsames Erbe und kulturelle Vielfalt*, Universitätsverlag Dr. N. Brockmeyer, Bochum, 1998, 109-119.
10. **Geld 2006** — R. Geld: Konceptualizacija i vidovi konstruiranja značenja: temeljne kognitivnolingvističke postavke i pojmovi, *Suvremena lingvistika* 62/2, 183–211.
11. **Davidi 1983** — P. Davidi: Frazeologji dhe shprehje nga goja e popullit, *Gjuha jonë 2*, Akademia e Shkencave të RPS të Shqipërisë/Instituti i gjuhësisë dhe letërsisë, Tiranë, 1983, 90-93.

12. **Deignan 2005** – A. Deignan: *Metaphor and Corpus Linguistics*, John Benjamins Amsterdam, Philadelphia, 2005.
13. **Demiraj 1986** — S. Demiraj: *Gramatikë historike e gjuhës shqipe,* Universiteti shtetëror i Tiranës/Fakulteti i Historisë dhe i Filologjisë: „8 Nëntori“, Tiranë, 1986.
14. **Demiraj 1989** — S. Demiraj: *Gjuha shqipe dhe historia e saj*, Shtepia Botuese e Librit Universitar, Prishtinë, 1989.
15. **Demiraj 1994** — S. Demiraj: *Gjuhësi ballkanike,* Logos-A, Shkup, 1994.
16. **Demiraj 1996** — S. Demiraj: *Fonologjia historike e gjuhës shqipe*, Akademia e Shkencave të RPS të Shqipërisë/Instituti i gjuhësisë dhe letërsisë Tiranë, 1996.
17. **Dobrovol'skij 1997** — D. Dobrovol'skij: *Idiome im mentalen Lexikon,* Trier: Wissenschaftlicher Verlag, 1997.
18. **Dobrovol'skij/Piiranen 2010** — D. Dobrovol'skij, E. Piiranen**:** Idioms: Motivation and Etymology, *Yearbook of Phraseology 2010*, De Gruyter Mouton, 2010, 73-96..
19. **Domi 1985** — M. Domi: Disa çështje të lokucioneve: probleme dhe diskutime, *Studime Filologjike 1*, Akademia e Shkencave e RPSSh, Tiranë, 1985, 209-217.
20. **Dragićević 2009** – R. Dragićević: O problemima identifikacije frazeologizama, *Zeitschrift für südslavische Sprachen, Literaturen und Kulturen 1*, 2009, 35–44
21. **Drobnjak/Gudurić/Topoljska 2011** – D. Drobnjak, S. Gudurić, A. Topoljska: La femme dans les proverbes francais et serbes, *Language Education Today,* Cambridge Scholars Publishing, 2011, 132-143.
22. **Duro 1982** —A. Duro: *Togfjalëshat e qëndrueshëm terminologjikë në shqipen e sotme, Studime Filologjike 4,* Akademia e Shkencave të RPS të Shqipërisë/Instituti i gjuhësisë dhe letërsisë, Tiranë 1982, 109-121.
23. **Duro 2009** — A. Duro: *Termi dhe fjala në gjuhën shqipe*, Tiranë: „Fan Noli“, Tiranë, 2009.
24. **Fink-Arsovski 2002** — Ž. Fink-Arsovski: *Poredbena frazeologija: pogled izvana i iznutra,* FF Press Filozofski fakultet, 2002.
25. **Geld 2006** – R. Geld: Konceptualizacija i vidovi konstruiranja značenja: temeljne kognitivnolingvističke postavke i pojmovi, *Suvremena lingvistika 62*, 2006, 183-211.
26. **Gilquin 2005 -** G. Gilquin: To take or not to take phraseology into account. The place of multi-word expressions in corpus data and experimental data. *Proceedings of the Phraseology 2005 Conference, Louvain-la-Neuve, 13-15 October 2005,* (C. Gouverneur, F. Meunier, M. Paquot eds). 165-168.
27. **GjA** — *Gjurmime albanologjike*, Instituti albanologjik i Prishtinës
28. **Gjevori 1968** — M. Gjevori: *Frazeologji shqipe,* "Rilindja", Prishtinë, 1968.
29. **Gjinari 1976** — J. Gjinari: Struktura dialektore e shqipes në lidhje me historinë e popullit, *Studime Filologjike 2*, Akademia e Shkencave të RPS të Shqipërisë/Instituti i gjuhësisë dhe letërsisë, Tiranë, 1976, 131-147
30. **Gjocaj 1998$_a$** — Z. Gjocaj: Çështje të homonimisë e sinonimisë frazeologjike në gjuhën shqipe, *Gjurmime albanologjike, Seria e shkencave filologjike 27,* Instituti Albanologjik i Prishtinës, Prishtinë, 1998, 115-130.
31. **Gjocaj 1998$_б$** — Z. Gjocaj: Prirjet e zhvillimit të frazeologjisë shqipe, *Gjuha Shqipe 2*, Instituti Albanologjik i Prishtinës, Prishtinë, 1998, 32-34.
32. **Gjocaj 2001** — Z. Gjocaj: *Struktura leksiko-semantike e stilistike e frazeologjisë shqipe,* Instituti Albanologjik i Prishtinës, Prishtinë, 2001.
33. **Gjocaj 2006** — Z. Gjocaj: Roli leksiko-frazeolostilistik në pasurimin e kulturës gjuhësore, *Seminari ndërkombëtar për gjuhën, letërsinë dhe kulturën shqiptare 25/1*Universiteti i Prishtinës, Fakulteti i Filologjisë, Prishtinë, 2006, 357-363.
34. **Golubović 2008 —** B. Golubović: Serbische und kroatische Phraseologie in Theorie und Praxis des Fremdsprachenunterrichts, y: Golubović B., Raecke J. (yp.) *Bosnisch. Kroatisch. Serbisch. B. K. S. als Fremdsprachen an den Universitaten der Welt*, Muenchen, 2008, 51-64.
35. **Granger/Meunier 2008 -** S. Granger, F. Meunier, F: Phraseology in language learning and teaching: Where to from here?. *Phraseology in Foreign Language Learning and Teaching*. Amsterdam-Philadelphia: Benjamins, 2008, 247-253.
36. **Granger/Meuiner 2008б** – S. Granger, F. Meunier, F: The many faces of phraseology. *Phraseology. An interdisciplinary perspective.* XIX-1, 2008.
37. **Granger 2011** – S. Granger: From phraseology to pedagogy: Challenges and prospects. *The Phraseological View of Language. A tribute to John Sinclair*. (T. Herbst, S. Schüller, P. Uhrig) Berlin-

New York: Mouton de Gruyter, 2011, 123-146.
38. **Hrnjak 2005** — A. Hrnjak: Geste i mimika kao izvori frazeologije (na primjeru hrvatske frazeologije), *Filologia 44*, 2005, 29-50.
39. **Hrustić 2001** — M. Hrustić: *Kontrastivna analiza frazeloških izraza sa komponentom «Kopf» / »glava» u njemačkom i u b/h/s jeziku*, Off set, Tuzla, 2001.
40. **Jashari 1975** — A. Jashari: Material frazeologjik nga krahina e Devollit, *Studime Filologjike 4*, Akademia e Shkencave të RPS të Shqipërisë/Instituti i gjuhësisë dhe letërsisë, Tiranë, 1975, 131-137.
41. **Jashari 2007** — A. Jashari: *Fjalor me shprehje të huazuara në gjuhën shqipe*, Botimet "Dudaj", Tiranë, 2007.
42. **Jashari/Thomai 2000** — A. Jashari, J. Thomai: *Rreth përdorimit të frazeologjisë në ligjërimin e shkruar*, Korçë, 2000.
43. **Klikovac 2004 -** D. Klikovac: *Metafore u mišljenju i jeziku*. Beograd: Biblioteka XX vek: Knjižara Krug, 2004.
44. **Knowles/Moon 2006** — M. Knowles, R. Moon: *Introducing Metaphor*, Routledge, London, 2006.
45. **Kovačević 2006** — B. Kovačević: *Hrvatska somatska frazeologija*, докторска дисертација, Filozofski fakultet, Zagreb, 2006.
46. **Kövecses 2006** - Z. Kövecses: *Language, Mind, and Culture: A Practical Introduction*. Oxford and New York: Oxford University Press, 2006.
47. **Kövecses/Szabó 1997 -** Z. Kövecses, Szabó, P: Idioms: A View from Cognitive Semantics. *Applied Linguistcs 17*/3, 1997, 326-355.
48. **Lakoff 1993** — G. Lakoff: *The contemporary theory of metaphor*, A. Ortony (ed.) *Metaphor and Thought*, Cambridge University Press, Cambridge, 1993, 202–252.
49. **Lakoff 1987** — G. Lakoff: *Women, Fire, and Dangerous Things*: *What Categories Reveal about the Mind*, Chicago University Press, Chicago, 1987.
50. **Lakoff/Johnson 1980** — G. Lakoff, M. Johnson: *Metaphors We Live By*, The University of Chicago Press, Chicago and London, 1980.
51. **Langacker 1987** – R.W. Langacker: *Foundations of Cognitive Grammar*, Stanford University Press, Stanford, 1987.
52. **Lindquist/Levin 2008 -** H. Lindquist, Levin, M: Foot and mouth: The phrasal patterns of two frequent nouns. *Phraseology. An interdisciplinary perspective*, 2008, 143-159.
53. **Moon 1998$_{а}$** —R. Moon: *Fixed Expressions and Idioms in English. A Corpus-Based Approach*, Oxford University Press, Oxford, 1998.
54. **Moon 1998$_{б}$** —R. Moon: *Frequencies and Forms of Phrasal Lexemes in English*, Cowie, A. (ed.) Phraseology. Theory, Analysis and Applications, Oxford University Press, Oxford, 1998, 79-100.
55. **Memisha 2006** — V. Memisha: Rreth shndërrimit të togfjalëshit të lirë në njësi frazeologjike, *Studime Filologjike* 3-4, Akademia e Shkencave të Shqipërisë/Instituti i gjuhësisë dhe letërsisë, Tiranë, 113-131.
56. **Naciscione 2010** - A. Naciscione: *Stylistic use of phraseological units in discourse*. Amsterdam-Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2010.
57. **Nagy 2010** – É. Nagy: A jezik – nyelv vezérszavú frazémák összevet ő vizsgálata a Szerb és a Magyar nyelvben, *Hungarológiai közlemények* 2, 2010, 126-145.
58. **Omazić 2008 –** M. Omažić: Processing of idioms and idiom modifications: A view from cognitive linguistics. *Phraseology: An interdisciplinary perspective*, 2008, 67-81.
59. **Omazić/Ferčec 2001** – M. Omazić, I. Ferčec: Metafora i metonimija – dio konceptualne motivacije u procesu razumijevanja frazema. *Psiholingvistika i kognitivna znanost u hrvatskoj primijenjenoj lingvistici*, Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku, 2001, 533–543
60. **Opašić/Spicijarić-Paškvan 2011** —M. Opašić, N. Spicijarić-Paškvan: Holonim ruka i njegovi meronimi kao sastavnice hrvatskih i talijanskih frazema, *Suvremena lingvistika 71*, 2011, 57-85.
61. **Orel 2000** — V. Orel: *A Concise Historical Grammar of the Albanian Language, Reconstruction of Proto-Albanian*, Brill,Leiden-Boston-Köln, 2000.
62. **Palmer 1981** – F. R. Palmer: *Semantics*. Cambridge: Cambridge University Press, 1981.
63. **Prćić 2008 –** T. Prćić: *Semantika i pragmatika reči.* Novi Sad: Zmaj (Novi Sad: Alfagraf), 2008.
64. **SA** — *Studime albanologjike*, Instituti i trashëgimisë shpirtërore e kulturore të shqiptarëve, Shkup.
65. **Schenk 1995** — André Schenk: The syntactic behaviour of idioms. *Idioms: Structural and Psychological Perspectives* (eds. M. Evereaert, E. –J. van der Linden, A. Schenk and R. Schreuder). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, 1995, 253-271.

66. **Sinclair 1991** - J. M. Sinclair: *Corpus, Concordance, Collocation.* Oxford: Oxford University Press, 1991.
67. **Shkurtaj 2009** — Gj. Shkurtaj: *Nga dialektologjia te etnografia e të folurit*, Tiranë: Morava, 2009.
68. **Stanojević-Mateusz/Parizoska 2005** – M. Stanojević Mateusz, J. Parizoska: Konvencionalne konceptualne metafore i idiomatičnost. *Semantika prirodnog jezika i metajezik semantike* (ur. Jagoda Granić), Hrvatsko društvo za primenjenu lingvistiku, Zagreb, Split, 2005, 701-712.
69. **Stanojević-Mateusz 2009$_{а}$** — M. Stanojević Mateusz: Konceptualna metafora u kognitivnoj lingvistici: pregled pojmova, *Suvremena lingvistika* 2, 2009, 339– 369.
70. **Stanojević-Mateusz 2009$_{б}$** — M. Stanojević Mateusz: *Dijakronijska varijacija u metaforičkim modelima: razrada metodologije*, докторска дисертација, Sveučilište u Zadru, 2009.
71. **Surovčák 2012** — M. Surovčák: Mallkimi si çështje e frazeologjisë ballkanike, *Shqipja dhe gjuhët e Ballkanit,* Akademia e Shkencave dhe e Arteve të Kosovës, Prishtinë, 2012, 585–594.
72. **Šipka 2006** — D. Šipka, *Osnovi leksikologije i srodnih disciplina*, drugo, izmenjeno i dopunjeno izdanje, Matica srpska, Novi Sad, 2006.
73. **Topalli 2000** — K. Topalli: *Shendërrime historike në sistemin zanor të gjuhës shqipe*, Akademia e Shkencave e Republikës së Shqipërisë/Instituti i gjuhësisë dhe i letërsisë, Tiranë, 2000.
74. **Topalli 2001** — K. Topalli: *Sonantet e gjuhës shqipe*, Akademia e Shkencave e Republikës së Shqipërisë/Instituti i gjuhësisë dhe i letërsisë, Tiranë.
75. **Topalli 2002** — K. Topalli: *Mbylltoret e gjuhës shqipe*, Akademia e Shkencave e Republikës së Shqipërisë/Instituti i gjuhësisë dhe i letërsisë, Tiranë.
76. **Thomai 1964$_{а}$** — J. Thomai: Probleme të frazeologjisë së gjuhës shqipe. *Studime Filologjike 2*. Akademia e Shkencave të RPS të Shqipërisë/Instituti i gjuhësisë dhe letërsisë, 69-94, Tiranë.
77. **Thomai 1964$_{б}$** — J. Thomai: Probleme të strukturës formale dhe të klasifikimit të frazeologjizmave të gjuhës shqipe, *Studime Filologjike 3*, Akademia e Shkencave të RPS të Shqipërisë/Instituti i gjuhësisë dhe letërsisë, Tiranë, 1964, 55-74.
78. **Thomai 1965** — J. Thomai: Vëzhgime mbi frazeologjizmat e gjuhës shqipe. *Konferenca e parë e studimeve albanologjike*, Tiranë, 1965, 168-175.
79. **Thomai 1966** — J. Thomai: Mbi rendin e fjalëve në strukturën e frazeologjizmave të shqipes. *Studime Filologjike 1.* Akademia e Shkencave të RPS të Shqipërisë/Instituti i gjuhësisë dhe letërsisë, Tiranë, 1966, 151-161.
80. **Thomai 1969** — J. Thomai: Mbi disa togje të qëndrueshme të shqipes në sh. XVI në krahasim me shqipen e sotme. *Konferenca e dytë e studimeve albanologjike*, vëll. III, Tiranë, 1969, 289-296.
81. **Thomai 1975$_{а}$** — J. Thomai: Aspekti shoqëror-kulturor në formimin e frazeologjisë së shqipes. *Studime Filologjike 3*. Akademia e Shkencave të RPS të Shqipërisë/Instituti i gjuhësisë dhe letërsisë, Tiranë, 1975, 111-119.
82. **Thomai 1975$_{б}$** — J. Thomai: Frazeologjizma emërorë dhe mbiemërorë. *Studime Filologjike 3*. Akademia e Shkencave të RPS të Shqipërisë/Instituti i gjuhësisë dhe letërsisë, Tiranë, 1975, 67-79.
83. **Thomai 1975$_{в}$** — J. Thomai: Grupe fjalësh të bashkëlidhura me frazeologjizma, *Studime Filologjike 2.* Akademia e Shkencave të RPS të Shqipërisë/Instituti i gjuhësisë dhe letërsisë, Tiranë, 1975, 37-51.
84. **Thomai 1976** — J. Thomai: Frazeologjizmat foljorë në gjuhën shqipe. *Studime Filologjike 1*. Akademia e Shkencave të RPS të Shqipërisë/Instituti i gjuhësisë dhe letërsisë, Tiranë, 1976, 99-122.
85. **Thomai 1981** — J. Thomai: *Çështje të frazeologjisë së gjuhës shqipe*, Akademia e Shkencave të RPS të Shqipërisë, Instituti i Gjuhësisë dhe i Letërsisë, Tiranë, 1981.
86. **Thomai 1982** — J. Thomai: Togfjalëshi, frazeologjia dhe fjala. *Studime Filologjike 1-4*. Akademia e Shkencave të RPS të Shqipërisë/Instituti i gjuhësisë dhe letërsisë, Tiranë, 1982, 116-133,
87. **Thomai 2002** — J. Thomai: *Leksikologjia e gjuhës shqipe*, Shtëpia botuese e librit universitar, Tiranë, 2002.
88. **Thomai/Gjevori 1970** — J. Thomai, M. Gjevori: Frazeologji shqipe. *Studime Filologjike 2*. Akademia e Shkencave të RPS të Shqipërisë/Instituti i gjuhësisë dhe letërsisë, Tiranë, 1970, 147-151.
89. **Thomai/Lloshi 1975**: J. Thomai, X. Lloshi: Paralele frazeologjike të shqipes me gjuhë të tjera të Ballkanit. *Studime Filologjike 1*. Akademia e Shkencave të RPS të Shqipërisë/Instituti i gjuhësisë dhe letërsisë, Tiranë, 1975, 223-235.
90. **Vasileva-Bejleri 1994**: — R. Vasileva-Bejleri: Njësi frazeologjike të shqipes e të bullgarishtes me gjymtyrë të barasvlershme. *Studime Filologjike 1-4*. Akademia e Shkencave e Republikës së Shqipërisë/Instituti i gjuhësisë dhe i letërsisë, Tiranë, 1994, 15-25.
91. **Vujčić 2011** – N. Vujčić: Phraseologismen in funktional-semantischen Feldern, *Philologia 9*,

Beograd, 2011, 9-20..

4. Циљеви истраживања

Полазећи од чињенице да је предложено истраживање интердисциплинарно и да се у свом научном домену односи на различите теоријске и практичне области примене, циљеви предложене теме докторске дисертације *Фразеологизми с конституентом соматског порекла у албанском језику и њихови преводни еквиваленти у српском* су двојаки - (i) епистемски и (ii) апликативни.

Прва категорија обухвата следеће специфичне циљеве:

1. Прикупљање албанских и српских соматских фразеологизама у оквиру одабраног корпуса и утврђивање њиховог приближног удела у целокупном фразеолошком фонду албанског језика. Грађа за потребе спровођења предложеног истраживања биће ексцерпирана из једнојезичних, двојезичних и вишејезичних фразеолошких и општих речника, као и различитих књижевних дела на албанском и збирки албанских народних епских песама и фолклора и њихових превода на српском. Поред наведених извора, корпус за израду дисертације обухватаће и изворе доступне на интернету (портале, часописе, новине и сл.) на албанском и српском језику.

2. Презентовање уочених формално-структуралних и семантичких подударности и неподударности и структурална класификација и типологизација соматских фразеологизама на албанском језику као резултат детаљне формалне и логичко-семантичке анализе ексцерпираног корпуса. Предложена систематизација анализираних фразеолошких јединица темељила би се на принципима потпуне, парцијалне и нулте лексичко-морфолошке и семантичке еквивалентности између албанских соматизама и њихових преводних еквивалената.

3. Утврђивање продуктивности соматских лексема у албанском језику путем статистичке методе. У оквиру доступних истраживања у области фразеологије наводи се да су соматизми најпродуктивнија група фразема. Из поменутог разлога један од циљева предложене дисертације односиће се и на утврђивање степена симетрије или асиметрије албанског као језика који припада посебној групи у оквиру индоевропске језичке породице, у односу на српски као представника групе словенских језика.

4. Типологизација соматизама према одговарајућим семантичким пољима и одређивање појмовних или концептуалних метафора у оквиру концептуалне анализе. Класификацијом соматизама најпре у позитивна и негативна семантичка поља, а затим и њиховом даљом стратификацијом установио би се њихов обим или продуктивност у оквиру наведених категорија, након чега би се приступило утврђивању хиперонима и релевантних појмовних метафора, као и њихова категоризација у складу с претходно поменутим категоријама потпуне, парцијалне и нулте еквивалентности.

5. У оној мери у којој то сâм корпус буде дозволио, адекватан простор биће посвећен и једном од веома занимљивих аспеката конфронтативне анализе: (а)симетрији између славизама у саставу албанских соматизама и одговарајућих лексема у оквиру преводних еквивалената на српском језику која се манифестује кроз степен њихове морфолошке или семантичке адаптације у албанском.

Категорија апликативних циљева укључује следеће:

1. Постављање таквог методолошког оквира који би без значајнијих модификација нашао примену у будућим контрастивним и/или компаративним проучавањима албанско-српских фразеолошких односа, што би резултирало унапређењем општетеоријских резултата не само у оквирима албанске фразеологије, већ и у контрастивним и конфротативним лексиколошким проучавањима албанског и српског језика. Наведено би се постигло детаљним освртом на постојеће методологије контрастивне анализе на структурно-формалном и концептуалном нивоу у области соматске фразеологије и њиховом директном применом на начине обраде изабраног корпуса.

2. Давање доприноса унапређењу развоја и стандардизације одговарајуће фразеолошке

терминологије у албанском лингвистичком окружењу. Будући да се у албанској литератури (на сличан начин као и у српској) користе различити термини за именовање фразеологизама као лексички сложених конструкција попут израза ал. frazeologjizëm (ср. фразеологизам), ал. shprehje frazeologjike (ср. фразеолошки израз), ал. njësi frazeologjik (фразеолошка јединица), ал. lokucion frazeologjik (фразеолошки обрт, израз), ал. thënie frazeologjike (ср. фразеолошка изрека) ал. togfjalë frazeologjikë (ср. фразеолшка група речи, израз), ал. idiomë (ср. идиом), ал. shprehje lapidare (ср. окамењени израз), ал. frazë e qëndrueshme, (ср. стабилна фраза) и слично, очигледна је потреба за њиховом приоритизацијом и стандардизацијом, као и објашњењем (посебно корисним за ауторе који нису изворни говорници албанског), што би се постигло детаљнијом анализом свих доступних термина и формулисањем предлога оних који у највећој мери својим семантичким карактеристикама одговарају различитим дефиницијама појма фразеологизам.

3. Израда двојезичног албанско-српског глосара који укључује индексиране фраземе на албанском језику и све категорије преводних еквивалената на српском (соматизме код којих су забележене потпуна, парцијална и нулта формално-структурална и сематичка еквивалентност). У случајевима у којима албански соматизам нема одговарајући преводни еквивалент у виду фразеологизма на српском, биће дат најпре његов дословни превод, а затим и преводни еквивалент(и) који се предлаже(у) као најадекватније решење. На овај начин би се креирала својеврсна база соматизама у фразеолошким конструкцијама која би могла бити допуњена другим семантичким типовима фразеологизама у оквиру будућих истраживања. С друге стране, албанско-српски глосар соматских фразеолошких израза представљао би добру полазну основу за наставне, преводилачке и истраживачке активности.

5. Хипотезе

Предложено истраживање заснивало би се на три примарне хипотезе:

Најпре, да између албанског и српског као два несродна балканска језика постоји читав низ разлика условљених непоклапањима на структуралном и семантичком нивоу, те ће из наведеног разлога најмање типолошки издиференцирану категорију соматизама чинити они код којих између српског и албанског постоји потпуна еквивалентност. Ова врста рестрикција се огледа у албанским соматизмима и њиховим идентичним преводним еквивалентима који су чести и у другим (несродним) језицима, или у соматизмима које су албански и српски преузели један од другог (уколико такви примери постоје).

Друго, сви балкански језици показују један релативно добро одређен (или виши) степен конвергенције између својих језичких система, што је директна потврда постојања балканског језичког савеза. У складу с оваквом претпоставком може се закључити да ће категорија фразеологизама са соматизмима који показују парцијалну еквивалентност то и потврдити. Из тог разлога је посебну пажњу неопходно посветити албанским фразеологизмима за које се утврди да не поседују одговарајуће преводне еквиваленте у виду соматизма и/или фразеологизма у српском језику ради утврђивања начина на који се у албанском постиже посебна експресивност семантички нијансираним инструментима који говорнику српског нису доступни.

Треће, фразеолошка синонимија као појава присутна у оба посматрана језика манифестује се кроз потешкоће приликом преношења значења из једног језика у други услед семантичке осенчености фразеологизованих израза и њихових преводних еквивалената између којих је могуће ставити знак једнакости на општем семантичком нивоу. С тим у вези, синонимијска супституција соматских конституената могућа је само у оквиру ограниченог броја случајева.

6. Очекивани резултати

Пошто соматске саставнице у оквиру фразеолошких израза припадају групи универзалија, очекиван је висок степен подударности семантичких поља тј. хиперонима око којих се групишу соматизми, али и истовремена неподударност по питању мотивације фразема, тј. појмовних метафора услед разлика у концептуализацији присутних између типолошки различитих језика.

Очекивани резултати уско су везани за постављене циљеве предложене дисертације и требало би да

омогуће систематичан приказ односа албанске и српске соматске фразеологије уз класификацију корпуса на основу утврђених разлика. Поред тога, израдом двојезичног глосара у оквиру истраживања значајно би се унапредила (још увек недовољно развијена) област албанско-српске лексикографије, поред очигледне употребне вредности у области наставе албанског као страног језика и преводилачке праксе, односно транслатологије уопштено, посебно имајући у виду њихов изузетно скроман степен развијености у овом тренутку.

7. План рада

Ексцерпирану грађу у оквиру предложене дисертације карактерише сложена семантичка структура, што условљава коришћење хетерогених истраживачких метода у оквиру контрастивне анализе. Како је један од примарних циљева истраживања обезбеђивање системског описа структурних семантичких карактеристика посматраних фразеологизама у албанском и њихових преводних еквивалената у српском језику, у раду ће бити примењена дескриптивно-контрастивна метода. У уводном разматрању предложене дисертације фокус ће бити на теоријским поставкама, односно давању прегледа досадашњих релевантних истраживања из области фразеологије, а затим и дефинисању основних појмова као што су фразеологизам и соматизам, преводни еквивалент, категорије еквивалентности и сл. Овај део предложене дисертације обухватиће и детаљну разраду предмета и циљева научног истраживања и дефинисање методолошког оквира, а затим и презентовање извора коришћених у сврхе ексцерпције грађе.

Централни део рада састојаће се из две основне целине:

(i) поглавље посвећено контрастивној формално-структуралној анализи албанских соматизама и њихових преводних еквивалената у српском, као и класификацији у складу с резултатима анализе и нумеричкој репрезентацији дистрибуције соматизама на основу статистичке методе;

(ii) поглавље у којем се спроводи концептуална анализа и типологизација ексцерпираног корпуса, као и израда појмовних или концептуалних метафора.

Формална анализа конципирана је тако да обрађује најпре различите граматичке (морфолошке или синтактичке) карактеристике соматизама у смеру од албанског, као полазног, ка српском језику. У функцији лакше систематизације добијених резултата (узевши у обзир бројност фразеолошких обрта с конституентом соматског порекла у оба језика), биће извршена подела фразеологизама на основу конституената соматског порекла, што би требало да резултира извесним бројем холонимских група и меронимских подгрупа фразеологизама (која подразумева груписање по принципу оваквог хијерархијског односа у оним слулајевима у којем је то могуће, нпр. категорија рука (холоним) и поткатегорије шака, песница, прсти, лакат и сл. (мероними), али категорија желудац, без својих поткатегорија) који би затим били контрастирани с одговарајућим преводним еквивалентима. Након њихове класификације према критеријуму потпуне, делимичне и нулте еквивалентности спроводи се статистичка анализа како на целокупном ексцерпираном фразеолошком узорку ради добијања репрезентативних података о бројности и заступљености соматских фразеологизама у оба језика и њиховом међусобном односу, тако и на свакој појединачној категорији соматизама. Оваква статистичка анализа важна је за темељно испитивање лексичког фонда (или неког његовог дела) и учешћа одређеног типа фразеологизама у оквиру укупног броја фразема.

Након исцрпног сагледавања семантичких и структуралних (а)симетрија, закључна разматрања у оквиру овог дела истраживања усмерена су на сумарни приказ налаза до којих се дошло уз указивање на неке од аспеката које будемо сматрали важним како за даља истраживања на овом пољу, тако и за њихову примену у пракси (у наставне или сврхе превођења). У том смислу, примена наведене методологије обезбеђује вишеструки допринос на поменутим пољима.

Друго поглавље у оквиру централног дела дисертације биће посвећено спровођењу контрастивне концептуалне анализе соматизама у смеру од албанског ка српском језику, при чему ће се пратити типологизација фразема на основу саставница соматског порекла и претходно поменута подела на

холониме и мероониме. За сваку од на тај начин утврђених категорија и поткатегорија по основу семантичког критеријума, приступа се најпре класификацији на темељу утврђених хиперонима за све изразе који означавају исти појам (емоцију, опис кога или чега и сл.), што ће резултирати категоријама које суштински можемо поделити на основу критеријума позитивно-негативно. Анализа и категоризација соматизама по овом принципу усмерена је ка одређивању појмовних метафора у оквиру сваке на овај начин издвојене групе соматизама, као и ка могућности умрежавања наведених изворних домена. Закључни део овог поглавља биће посвећен одређивању подударних и неподударних елемената између албанских и српских соматизама у погледу утврђених појмовних метафора, уз посебно разматрање разлика и разлога на којима се оне заснивају.

Закључна разматрања до којих се дошло на основу контрастирања албанских соматизама и њихових преводних еквивалената у српском чине завршни део предложене дисертације. У оквиру овог поглавља биће сачињен систематски осврт на све резултате формално-структуралне, концептуалне и статистичке анализе и њихове импликације (и допринос) у смислу даљих истраживања у овој области.

На самом крају дисертације, како је већ назначено, обрађени корпус биће презентован у оквиру индексираног двојезичног глосара који ће се налазити у прилогу. Предвиђа се да ће глосар садржати преко 1000 одредница класификованих у групе према соматским саставницама поређаним абецедним редом.

8. Методе истраживања

Два су главна облика методолошког испитивања која ће бити примењени у изради ове докторске дисертације: прва се тиче контрастивне анализе, а друга концептуалне.

Додатно, свуда тамо где је могуће применићe се и трећи метод - статистичка анализа добијених података - која треба да укаже на особености заступљености и учесталости појединих соматизама у фразеологизмима и у једном и у другом несродном балканском језику.

Као четврти метод, непосредно усклађен са самим могућностима, потребама као и правцима истраживања, применићe се компаративна анализа албанских и српских фразеологизама према другим страним језицима.

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ КАНДИДАТА: Ане Б. Сивачки

НАПОМЕНА: /

На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да је Ана Б. Сивачки подобна за израду докторске дисертације.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема **Фразеологизми с контитуентом соматског порекла у албанском језику и њихови преводни еквивалнети у српском** подобна за израду докторске дисертације у области контрастивне лингвистике, семантике, албанологије и србистике.

На основу наведених података о предложеном ментору, Комисија констатује да је др Предраг Мутавџић подобан за ментора предложене докторске дисертације.

На основу свега изнетог, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивне оцене о подобности кандидата Ане Б. СИвачки и предложене теме докторске дисертације **Фразеологизми с контитуентом соматског порекла у албанском језику и њихови преводни еквивалнети у српском** а да се за ментора именује др Предраг Мутавџић, доцент Филолошког факултета у Београду.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ:

1. др Предраг Мутавџић, доцент, Филолошки факултет, Београд

2. др Вања Станишић, ванредни професор, Филолошки факултет, Београд

3. др Зорка Кашић, редовни професор, Факултет за посебну едукацију и рехабилитацију, Београд

4. др Марија Илић, научни сарадник, Балканолошки институт САНУ

5. др Мерима Кријези, доцент, Филолошки факултет, Београд